

TÜBİTAK BİLİM ve TEKNOLOJİ KAVRAM ve TERİMLERİ (Sürüm 2.0)

-A-

Araştırmacı:

Araştırmacılar, yeni bilgi, ürün, süreç, metod ve sistem üretimi için çalışan ve proje yöneten profesyonellerdir.

Araştırma ve Deneysel Geliştirme (Ar-Ge):

İnsan, kültür ve toplumdaki bilgi stoğunu artırmak ve bu bilgi stoğunu yeni uygulamalarda kullanmak için yapılan sistematik temelli yaratıcı çalışmalardır.

Araştırma Projesi:

Amacı, kapsamı, süresi, bütçesi, özel şartları, TÜBİTAK ve diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynı ve/veya nakdi destek miktarları, sonuçta doğacak iktisadi haklarının ilgililer arasındaki paylaşım esasları bir veya birden fazla sözleşme ile belirlenmiş, yeni bilgiler üretilmesi, bilimsel yorumların yapılması veya teknolojik problemlerin çözülmesi için bilimsel esaslara uygun olarak yapılan çalışmaları ve ülkemizin uluslararası pazarlardaki rekabet gücünün artırılması amacı ile ileri teknoloji uygulamasına yönelik çok taraflı işbirliğiyle yürütülen projeleri tanımlayabilmek amacı ile öncelikli alanlar çerçevesinde desteklenmeye değer nitelikteki konu ve bunların ne ölçüde ve ne şekilde desteklenebileceğine yönelik çalışmalardır.

Ar-Ge Personeli:

ARGE'de doğrudan çalıştırılan tüm kişiler ve bunlara doğrudan servis veren ARGE yöneticileri, idari personel ve büro çalışanları.

Ar-Ge Proje Pazarları Platformu Destekleme Programı:

Programın amacı, üniversite, araştırma kurumları ve sanayi kuruluşları arasında etkileşimli teknolojik işbirliği ortamı yaratılması bağlamında ulusal ve uluslararası proje pazarı faaliyetlerinin desteklenmesidir. Bu kapsamdaki Ar-Ge Proje Pazarları, işbirliği arayışları için üniversite, sanayi ve araştırma kuruluşlarından katılımcıları bir araya getiren, aktif katılım ve etkileşimli organizasyonları tanımlar.

Ar-Ge Yardımı Uygulama Esasları:

Para Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 1 Haziran 1995 tarihinde yürürlüğe koyduğu ve 4 Kasım 1998 tarihinde ve 10 Şubat 2001 tarihinde iyileştirdiği ARAŞTIRMA-GELİŞTİRME (Ar-Ge) YARDIMINA İLİŞKİN TEBLİĞ'in Uygulama Esasları, Başvuru, Değerlendirme, Yardım İstek ve İzleme-Değerlendirme Formlarından oluşur.

-B-

Başvuru Değerlendirme Kılavuzu:

Yapılan başvuruların değerlendirme yöntemi, kriterleri ve değerlendirme ile ilgili diğer bilgilerin sunulduğu kılavuzdur.

Başvuru Kılavuzu:

Müşterinin seçtiği araca etkin şekilde başvuru yapabilmesi için hazırlanmış kılavuzdur.

Bölge Koordinatörü:

Bölgesel olarak düzenlenen Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışmalarının ve diğer benzer bilimsel aktivitelerin yürütülmesinde TÜBİTAK tarafından görevlendirilen öğretim üyesi.

Burs:

Lisans ve/veya lisansüstü öğrenim gören ve özel kural ve ilkelere uyularak belirlenmiş öğrenciler ile araştırmacıların yurtiçinde ve/veya yurtdışında yaşam giderlerini karşılamak amacıyla Bilim Kurulunca belirlenen miktarda ve süreyle bursiyerlere yapılan aylık ödeme.

Bursiyer:

Yurt içinde ve/veya yurt dışında üniversite lisans veya lisansüstü öğrenim amacıyla Kurum'dan burs alan lisans veya lisansüstü öğrencisi ile doktora sonrası araştırma bursu alan araştırmacı.

-Ç-

Çağrı Çizelgesi :

Her bir aracın başvuru tarihleri, bütçeleri, kodları, çağrı yayın tarihi, son başvuru tarihi gibi bilgilerinin yer aldığı çizelgedir. Araçların farklı gruplamaları ile oluşturulabilir.

Çalıştay:

Bilimsel işbirliğini artırmaya yönelik olarak, uzmanlar arasında üst düzeyde yoğun tartışma ve bilgi alışverişinin yapıldığı kısa süreli toplantı.

-D-

Davet/Ret Ağırlıklı Değerlendirme Yöntemi:

Bu karar yöntemi, TÜBİTAK'ın ön proje destek önerisiyle ilgili kararı kesin olduğunda kullanılır ve önerilen ön proje yürütücüsünün kapsamlı proje sunma hakkını belirler.

Değerlendirme Komisyonu:

Yurt dışı bilimsel etkinliklere katılmak için yapılan başvuruları değerlendirmek ve desteklenecek başvuruları belirlemek amacıyla Grup Yürütme Komitesi Sekreteri'nin başkanlığında Kurum Başkanı tarafından oluşturulan komisyon.

Deneysel Geliştirme:

Araştırmalardan ve/veya pratik deneyimlerden kazanılmış mevzuat bilgiden yararlanarak, yeni süreç, sistem ve servislerde kullanılmak üzere yeni materyal, ürün veya alet üretmek veya halen kullanılan önemli bir biçimde geliştirmek amacıyla yapılan sistematik çalışmalardır.

Destek (Bilim İnsanı):

- 1) Lisans ve lisansüstü öğrencileri ile lisansüstü öğrenimlerini tamamlamış bilim insanı ve araştırmacıların yurt içinde ve/veya yurt dışında düzenlenen bilimsel etkinliklere katılmalarını sağlamak amacıyla Kurum'ca verilen maddi destek.
- 2) Yurt içinde ve/veya yurt dışında bilimsel etkinlikler düzenlenip yürütülmesi amacıyla kişilere, gruplara veya meslek kuruluşlarına Kurum'ca verilen maddi destek.
- 3) Üniversite ve araştırma kurumlarında araştırma altyapısını oluşturmak ve geliştirmek için araç-gereç ve malzeme alımlarında / kiralama alımlarında kullanılmak amacıyla Kurum'ca verilen maddi destek.

Diğer Destek Elemanları:

Diğer destek elemanları, ARGE projelerinde yer alan veya doğrudan bu tür projelerle ilişkilendirilen, kalifiye veya kalifiye olmayan, büro çalışanı, sekreter ve işçilerden oluşur.

Destek Programları Tanıtımı:

Destek Programları Tanıtımı, TÜBİTAK'ın genel amaçlı ve geniş kapsamlı programlarını ve etkinliklerini duyuran basılı ve/veya elektronik döküman ve duyurular için kullanılır. Destek programları tanıtımları, TÜBİTAK Proje Öneri Kılavuzunda belirtilen genel koşulları ve proje önerisi hazırlama kurallarını ve Bilim Kurulunun belirlediği değerlendirme kriterlerini kullanır.

Destek Programları Duyurusu:

Destek programları duyurusu TÜBİTAK'ın destek programlarının bilgilerini içeren resmi basılı veya elektronik dökümanlardır. Destek programları duyuruları TÜBİTAK'ın araştırma ve eğitim destek programlarının duyurulması ve proje önerilerini özendirme amacını taşır ve TÜBİTAK Proje Öneri Kılavuzunda belirtilen genel koşulları ile proje önerisi hazırlama kurallarını ve Bilim Kurulunun belirlediği değerlendirme kriterlerini kullanır.

-E-

Ek Destek:

Yurt İçi Doktora bursiyelerine akademik yarıyıl sonunda verilen destek. Üniversitelerimizde Yabancı Öğretim Üyesi statüsü ile çalışan yabancı uyruklu bilim insanlarına verilen maddi ek destek.

-G-

Geliştirme Projesi:

Araştırma sonuçlarının, faydalı araç, gereç,malzeme, hizmet/ürün, yöntem, sistem ve üretim tekniklerine dönüştürülmesine ve/veya mevcutların daha da iyileştirilmesine yönelik çalışmalar ile teknoloji aktarımı ve/veya uyarlamasını içeren çalışmalar

Güdümlü Proje Destek Programı Duyurusu:

Güdümlü proje destek programı duyurusu, güdümlü proje önerilerini teşvik etmek amacıyla yayımlanan basılı veya elektronik dökümanlardır.

Güdümlü Proje:

TÜBİTAK'ın görev alanına giren konularda, ülkenin sürdürülebilir kalkınması ve uluslararası rekabet gücünün artırılması için gereksinim duyulan alanlarda, konusu ve şartları TÜBİTAK tarafından belirlenerek bir başka kuruluş ya da konsorsiyuma yaptırılan projeler.

-H-

Hedef Tarihli Destek Önerisi Sunumu:

Bu tür sunumlar öngörülen tarihten sonra yapılabilir, ancak özel panel veya diğer değerlendirme toplantılarına dahil edilmeyebilirler.

-J-

Jüri:

BAYG tarafından yürütülen burs, destek ve yarışma programlarında başvuruları değerlendiren, sınav ve seçme işlemlerini yapan ve sonuçları yazılı bir raporla BAYG'a ileten bilim insanları grubu.

-K-

Kış ve Yaz Okulları:

Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında ülkemizi temsil edecek takımlarda yer alacak öğrencileri belirlemek ve yetiştirmek amacıyla yarıyıl tatili ile yaz tatilinde ve gerekli görülen öteki zamanlarda Kurum tarafından düzenlenen özel ders ve uygulama çalışmaları.

Kollokyum:

Belirli bir konuyu aydınlatmak amacıyla, bilim insanı ve araştırmacıların biraraya gelerek, konunun bir bilim insanı veya ekip tarafından sunulması ve tartışması şeklinde yapılan toplantı.

Kongre:

Belirli bir bilim dalında ya da bilim dallarında yapılan araştırmaların, araştırmayı yapan kişilerce öteki bilim insanlarına sunulması amacıyla yapılan tartışmalı toplantı.

Kurs:

Belirli bir konuyu, bu konuda yetiştirecekleri öğretmek amacıyla yapılan faaliyet.

Kuruluşlararası Projeler:

Kuruluşlar arası proje önerisi iki veya daha fazla kuruluştan araştırmacıların ortak araştırma fikir ve planlarını içeren proje önerisidir.

-O-

Olimpiyat Komitesi:

BAYG tarafından yürütülen İlköğretim Matematik Olimpiyatı ve Ulusal Bilim Olimpiyatları ile Uluslararası Bilim Olimpiyatlarına katılımı ilgili olarak öğrencileri seçme, yetiştirme ve yarışmalara fiilen nezaret etme faaliyetlerini BAYG ile koordinasyon içinde yürütmek amacıyla bilim insanlarından ve/veya öğretmenlerden oluşturulan 2-5'er kişilik komiteler.

-Ö-

Ödül:

TÜBİTAK tarafından düzenlenen yarışma programları ile Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında ve Proje Yarışmalarında derece alanlara ve Proje Danışmanları'na Kurum'ca verilen para, kitap vb.

Ön Proje Destek Önerisi:

Ön proje destek önerisinin amacı, projenin desteklenme şansının düşük olması durumunda, proje önerisini yapan araştırmacının zamanının harcanmasını önlemek, önerilen projelerin kalitelerini belli bir düzeyde tutabilmektir.

Öncelikli Alan:

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu tarafından belirlenen stratejik öneme sahip öncelikli alanlar çerçevesinde, proje önerilerinin desteklenmesi sırasında öncelik verilmek üzere Kurumca belirlenen alanlar.

Özgün Değer Kriteri (Proje Değerlendirmesinde):

Sunulan proje önerisinin, kendi alanındaki ya da farklı alanlardaki ilgili konulara ilişkin mevcut bilgi birikimini daha ileri bir noktaya taşıyabilmekteki önemi.

-P-

Program :

TÜBİTAK Kuruluş Kanunu'nun 2/j maddesinde belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla usulüne uygun olarak düzenlenip yürütülen eğitim, araştırma, geliştirme ve öteki bilimsel etkinlikleri teşvik etmeye ve desteklemeye yönelik etkinlikler ile bilimsel bilgi, beceri ve ürünlerin sergilenmesi ve teşvik edilmesi amacıyla düzenlenip yürütülen etkinlikler.

Program Alanı:

TÜBİTAK Kuruluş Kanunu'nun 2/j maddesinde belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla Kurum'ca düzenlenip yürütülen eğitim, araştırma, geliştirme ve bilimsel etkinlikler içeren birden çok programdan oluşan programlar grubu.

Proje Önerisi Ön Talebi:

Proje önerisi ön talebi, araştırmacı ve yardımcı araştırmacıların isimlerini, proje önerisinin başlığını, proje önerisine katılacak kuruluşların listesini ve projenin değerlendirilmesinde yetkin hakemlerin ve panellerin saptanmasını sağlayacak bilgileri içeren başvurdur. Proje önerisi ön talebi, TÜBİTAK içinde kullanılmak amacıyla ve kesin destek kararının verilmesinde etkin olmayan özet proje öneri talepleridir.

Proje Performans Ölçüleri:

TÜBİTAK tarafından finanse edilen araştırma ve geliştirme projelerinin performansını ölçmekte kullanılan ölçüler dizisi.

Proje Sonuç Performans Ölçüleri:

TÜBİTAK tarafından finanse edilen araştırma ve geliştirme projelerinin performansını ölçmekte kullanılan ölçüler dizisinin proje sonucunda oluşan performansı ölçen alt kümesi.

Proje Süreç Performans Ölçüleri:

TÜBİTAK tarafından finanse edilen araştırma ve geliştirme projelerinin performansını ölçmekte kullanılan ölçüler dizisinin projenin gerçekleştirilmesi sırasında oluşan performansı ölçen alt kümesi.

Proje Yürütücüsü

Proje hazırlama, yürütme beceri ve deneyimine sahip, projenin bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğunu taşıyan, TÜBİTAK ile proje sözleşmesini imzalayan, proje sonuçlarını bilimsel yöntemlerle değerlendirip yayımlayabilecek ve/veya uygulamaya dönüştürebilecek düzeydeki araştırmacı.

Prototip:

Prototip, yeni bir ürünün tüm özelliklerini ve işlevlerini taşıyan, o ürünün özgün bir örneğidir.

-R-

Rehber ve Gözetmen:

Olimpiyat ve Yarışma programlarında hizmetlerinden yararlanan günlük/saat ücretli yardımcı personel.

-S-

"Sayın Meslektaş" Mektubu:

"Sayın Meslektaş" Mektupları, TÜBİTAK destek programları ile ilgilenen kurum, kuruluş ve kişilere, TÜBİTAK destek programlarıyla ilgili değişiklikleri, yeni düzenlemeleri ve yeni araştırma projelerini ya da desteklenen projelere ek olarak alınabilecek destekleri iletmek amacıyla hazırlanan duyurulardır.

Seminer :

Belirli bir bilim dalındaki gelişmeleri belli bir bilgi düzeyine sahip kimselere tanıtmak amacıyla düzenlenen ve konunun değişik bölümleri, bu bilim dalında otoritesi ve yeteneği kabul edilen kişiler tarafından açıklanan toplantı.

Sempozyum:

Belirli bir konuyu aydınlatmak amacıyla, bilim insanı ve araştırmacıların biraraya geldikleri ve konuşmacıların konunun belirli bölümlerini sundukları tartışmalı toplantı.

Songün Tarihli Destek Önerisi Sunumu:

Bu tür destek önerisi sunumları, önceden belirlenen tarihten sonra kabul edilmez. Bu konuda uygulanacak istisnalar, TÜBİTAK Destek Programları Öneri Kılavuzu II. Bölüm-A kısmında belirlenen kurallara dayalı olarak yapılabilir.

-T-

Teknisyen veya Eşdeğer Eleman :

Teknisyen veya eşdeğer çalışanlar, mühendislik, fiziksel bilimler ve yaşam bilimleri veya sosyal bilimler ve insani bilimler birinde deneyim ve teknik bilgi gerektiren işlerde çalışan kişilerdir. Genelde bir araştırmacının yönlendirmesiyle, fikirlerin ve operasyonel yöntemlerin uygulanmasını kapsayan bilimsel ve teknik işleri yaparak ARGE çalışmalarının içinde olurlar. Eşdeğer elemanlar, sosyal veya insani bilimlerde araştırmacının yönlendirmesiyle teknisyenin yaptığı işlere karşılık gelen ARGE çalışmalarını yapan kişilerdir.

Teknoloji Ödülü:

TÜBİTAK TTGV VE TÜSİAD tarafından ortaklaşa verilen ülkemizdeki yenilikçi ürün yeni bir teknik veya teknoloji geliştirilmesini hedef alan üretim süreci geliştirme çabalarını teşvik etmek için konulmuş bir ödüdür.

Teknoloji Projeleri:

Ar-Ge Yardımı Tebliği'ne göre Desteklenecek Kuruluşlar ve/ veya bunların özel ve tüzel kişilik birlikleri tarafından amacı, kapsamı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynı ve/veya nakdi destek miktarları, sonuçta doğacak itihra haklarının ilgililer arasındaki paylaşım esasları belirlenmiş insan, kültür ve toplumdaki bilgi stoğunu artırıcı ve bu bilgi stoğunu yeni uygulamalara yönlendirici yaratıcı yenilikler için bilimsel esaslara uygun araç, gereç, malzeme, ürün, yöntem, sistem ve üretim teknikleri geliştirme ve uygulama faaliyetlerini ifade eder. Araştırma-Geliştirme projelerinin ek katma değer yaratacak rekabetçi yenilikler içermesi esastır. Projeler önceden planlanmış aşağıdaki Ar-Ge faaliyet aşamalarından bir veya birçoğunu içerebilir;

- Kavram geliştirme
- Teknolojik/teknik ve ekonomik yapılabirlik etüdü
- Geliştirilen kavramdan tasarıma geçiş sürecinde yer alan laboratuvar çalışmaları v.b. çalışmalar
- Tasarım ve çizim çalışmaları
- Prototip üretimi
- Pilot tesisin kurulması
- Deneme üretimi
- Patent ve lisans çalışmaları
- Satış sonrasında ürün tasarımından kaynaklanan sorunların çözümü faaliyetleri.

Teknolojik Açıdan Yeni veya İyileştirilmiş Ürün:

Teknolojik özellikleri veya kullanım amaçları daha önce üretilen ürünlerden (mal ya da hizmet) büyük farklılık gösteren bir ürün teknolojik açıdan yeni üründür. Bu tip yenilikler kökten yeni teknolojilere dayalı olabileceği gibi mevcut teknolojileri birleştirerek yeni kullanım biçimleri oluşturmayı da kapsar. Performansı büyük ölçüde arttırılan bir üründen teknolojik açıdan iyileştirilmiş üründür. Yalın bir ürün yüksek performans özellikleri olan malzeme veya parçalar kullanılarak daha performanslı veya daha az maliyetli hale getirilebilir. Tümleştirilmiş teknik alt sistemlerden oluşan karmaşık bir sistemse bu alt sistemlerden birine yapılan kısmi değişikliklerle iyileştirilebilir

Teknolojik Süreç Yeniliği Yapma:

Teknolojik açıdan yeni veya büyük ölçüde iyileştirilmiş üretim veya hizmet sağlama yöntemlerinin uygulamaya geçirilmesi teknolojik süreç yeniliği yapmaktır. Bu yöntemler, yeni bilgilerden türetilir ve üretim araç gereçlerinde ya da üretimin organizasyonunda yapılan değişiklikleri kapsar. Bu yöntemler geleneksel üretim yöntemleri ile üretilmesi veya sunulması mümkün olmayan teknolojik açıdan yeni veya iyileştirilmiş ürünleri (mal ya da hizmet) üretmeyi ya da sunmayı sağlayabilir ya da mevcut ürünlerin üretim veya hizmet sunma verimliliğini artırır.

Teknolojik (Ürün veya Sürece Özgü) Yenilik Yapan Firma:

Teknolojik Yenilik ilk kez ortaya çıkıyorsa bu dünya çapında yeniliktir. Bir firma kendi açısından yeni veya iyileştirilmiş, ama başka firma ya da endüstrilerce uygulanan bir ürünü veya süreci geliştirir veya uygularsa bu durumda Teknolojik Yenilik yalnızca firma içinde yeniliktir. Teknolojik Yenilik yapan bir firma şu temel becerilerle donatılmıştır; stratejik beceriler ve organizasyon becerileri. Stratejik beceriler ileriye dönük teknolojik bakış, pazar eğilimlerini görebilme, teknolojik ve ekonomik bilgiyi toplama, işleme ve özümseme gibi kabiliyetleri kapsar. Organizasyon becerileri ise risk alma, araştırma kuruluşları, teknik danışmanlık kuruluşları, tedarikçiler ve müşterilerle işbirliği, değişim sürecine firmanın bir bütün olarak katılımı, insan kaynaklarına yatırım gibi kabiliyetleri kapsar.

Teknolojik Yenilik Süreci:

Teknolojik Yenilik yapma süreci genellikle düz bir çizgi izlemeyen, karmaşık ve değişken yeni bilgi edinme ve üretme etkinliklerinden oluşur. Duruma özgü farklılıklar olmakla birlikte genellikle Ar-Ge aşamalarını, teknolojik bilgi edinimini (patent, lisans, patentlenmemiş buluş, model, tasarım ve bilimsel-teknik danışmanlık ve hizmetler), yenilik yapma sürecinin girdisi olan performansı iyileştirilmiş makina/teçhizat/cihaz /yazılım (embodied knowledge) edinimini içerir.

Temel Araştırma:

Bir olgunun ya da gözlenebilir bir gerçeğin temelindeki esaslar hakkında yeni bilgi elde etmek için yapılan, görünüşte belirli bir uygulaması ya da kullanımı bulunmayan teorik ya da deneysel çalışmalardır.

Teşvik Ağırlıklı Değerlendirme:

Bu karar yöntemi, TÜBİTAK'ın ön proje destek önerisiyle ilgili kararı teşvik özelliği taşıdığından kullanılır, Hem teşvik edilen hem de teşvik edilmeyen ön proje destek öneren araştırmacılar, kapsamlı proje önerisi sunma hakkına sahiptirler. Teşvik ağırlıklı değerlendirme yöntemi kısa ve daha çok araştırma etkinliği üzerinde yoğunlaşan ön proje destek önerilerinin değerlendirilmesinde kullanılır. Bu yöntemin kullanılmasının amacı önerilecek kapsamlı projenin içeriğini kuvvetlendirmektir. Alınan kapsamlı öneriyi teşvik etme ya da etmeme kararı proje önericisine ve çalıştığı kuruma yazılı veya elektronik yöntemlerle ulaştırılır.

Toplantı Yürütücüsü:

Toplantının duyurulmasından, tüm hazırlıklarının yapılmasından, düzenlenmesinden ve sonuçlandırılmasından, toplantıya özellikle konuşmacı olarak katılacakların ülke bazında dengeli dağılımının sağlanmasından, katılımcılara TÜBİTAK tarafından sağlık ve/veya kaza sigortası yapılmadığının bildirilmesinden, toplantının bitim tarihini izleyen 30 gün içerisinde TÜBİTAK'a ayrıntılı bir rapor verilmesinden sorumlu olan, toplantının konusunda bilimsel yetkinliği kanıtlanmış bir bilim insanı.

TÜBİTAK Başvuru Rehberi:

"Başvuru Kılavuzlarının" değişik biçimlerde gruplanması ile oluşturulan rehberlerdir. Örneğin müşteri tipine göre, birimlere göre, destek amaçlarına göre vb. gruplanmış "başvuru kılavuz" kümeleridir.

-U-

Ulusal Genç Araştırmacı Kariyer (KARİYER) Projeleri:

KARİYER programının amacı, kariyerlerine yeni başlayan doktoralı genç bilim insanlarının çalışmalarını proje desteği vererek teşvik etmektir. 21.yüzyılın akademik önderliğini yüklenen genç araştırmacıların çalışmaları desteklenerek, hem genç bilim insanlarının kariyerlerini araştırmacı ve eğitici olarak en iyi şekilde sürdürmeleri, hem de bilimsel düzeyimizin geliştirilmesi ve bilimin ülke kalkınmasındaki rolünün artırılması amaçlanmaktadır.

Uluslararası Katılımlı Toplantı:

Ulusal nitelikte olup, konuşmacılardan bir kısmının yurtdışından olduğu, uluslararası toplantı tanımı dışında kalan toplantı.

Uluslararası Toplantı:

Organizasyon komitesinde görev alanların ve konuşmacı olarak katılacakların ülke bazında dengeli bir dağılımının olduğu ve özel durumlar dışında, genel olarak her seferinde farklı bir ülkede düzenlenen toplantı.

Uluslararası Projeler:

İkili veya çok taraflı uluslararası anlaşmalar veya uluslararası kuruluşlarla işbirliği veya ilişki çerçevesinde yürütülen çalışmalar.

Uygulamalı Araştırma:

Uygulamalı araştırma, öncelikle pratik bir amaca veya hedefe yönelmiş, yeni bilgi elde etmek için yapılan özgün çalışmalardır.

-Ü-

ÜSAMP- Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı :

Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programının amacı, üniversitelerde yürütülen araştırmaları endüstriyel ve teknolojik gelişmeler yönünde ve sanayicinin gereksinim duyduğu konularda kurgulayarak, bu konularda bilgi birikimi sağlamak ve endüstriyel araştırma konularında deneyimli mezunlar yetiştirmek, merkezde ağırlıklı olarak yüksek lisans ve doktora öğrencisinin çalışmalarını sağlayarak üniversitenin araştırma potansiyelini artırmak ve belli bir sürede, sürekli gelişme gösteren gelir-gider dengesini kurmuş merkezleri oluşturarak Üniversite-Sanayi işbirliğinde süreklilik sağlamaktır. ÜSAMP kapsamında işbirliği merkezi kurulması için hazırlık çalışmaları; İlk Başvuru, Planlama Dönemi Çalışmaları ve Kuruluş İçin Başvuru olmak üzere üç aşamalı başvuru süreci içerir.

-Y-

Yardımcı Araştırmacı:

Bir projenin bilimsel ve teknik sorumluluğuna katılarak görev alan, kesin raporda ve/veya diğer yayımlarda yazarlar arasında adı geçecek olan yürütücü dışındaki araştırmacılar.

Yardımcı Personel:

Proje yürütücüsünün veya araştırmacılarının gözetimi altında projenin yürütülmesinde tam veya kısmi zamanlı, sürekli veya geçici olarak görev alan teknik eleman, lisansüstü öğrenciler, teknisyen, laborant, sekreter, işçi ve benzeri personel

Yarışma:

Farklı eğitim ve gelişim düzeylerindeki öğrenciler ile bilim insanı/araştırmacılar arasında bilgi, beceri ve projeler ile bilimsel-teknolojik etkinlikler ve ürünler bazında düzenlenen yarışma.

Yaygın Etki Kriteri (Proje Değerlendirmede):

Önerilen etkinlik bir yandan eğitim, öğretim ve öğrenimin gelişmesine yardımcı olurken, bir yandan da buluş ve bilimsel anlayışın gelişimini ne ölçüde sağlayabilecek niteliktedir? Önerilen etkinlik, tüm üniversitelerden ve araştırma enstitülerinden bilim insanlarının ve araştırmacıların katılımını ne ölçüde yaygınlaştırmaktadır? Tesisler, araçlar, bilgi ağları ve ortaklıkların da içinde bulunduğu eğitim ve araştırma altyapısını geliştirmeye ne ölçüde katkıda bulunabilecektir? Projenin sonuçları, bilimsel ve teknik anlayışı zenginleştirmek üzere geniş ölçekte yayılabilecek midir? Önerilen projenin topluma, kısa ve uzun vadelere, ne gibi bir yararı ve katkısı olacaktır?

Yeniliğin Yayınımı:

Teknolojik Yenilik'in pazar veya pazar dışı kanallar vasıtasıyla uygulandığı yerden başka ülke, bölge, endüstri, firma ve diğer kurumlara yayılarak, ortaya çıkan yeni bilginin paylaşılması ve yeniden üretilmesine yeniliğin yayını denilmektedir. Yayınım olmazsa Teknolojik Yenilik ekonomik etki yaratamaz.

Yürütme Kılavuzu:

Müşterinin aracı etkin şekilde yürütebilmesi için hazırlanmış kılavuzdur. Her bir araç için ayrı ayrı hazırlanacaktır. Yürütme Kılavuzu, TÜBİTAK'ın ve müşterinin uygulama sırasındaki hak, yetki ve sorumlulukları, bütçe ile ilgili düzenlemeler, proje yürütme esasları, proje izleme esasları, proje giderleri değerlendirme esasları, burs devam şartları, patent ve fikri mülkiyet hakları gibi bilgileri içerir.

-Z-

Zaman Aralıklı Öneri Sunumu:

Bu tür sunumlar TÜBİTAK tarafından belirlenen zaman aralıklarında yapılabilir. Zaman aralığının bitim tarihi, songün tarihine dönüşür ve önerilere bu tarih itibarıyla Songün Tarihli Öneri Sunumu kuralı uygulanır.

Son güncelleme tarihi : 16.03.2005